

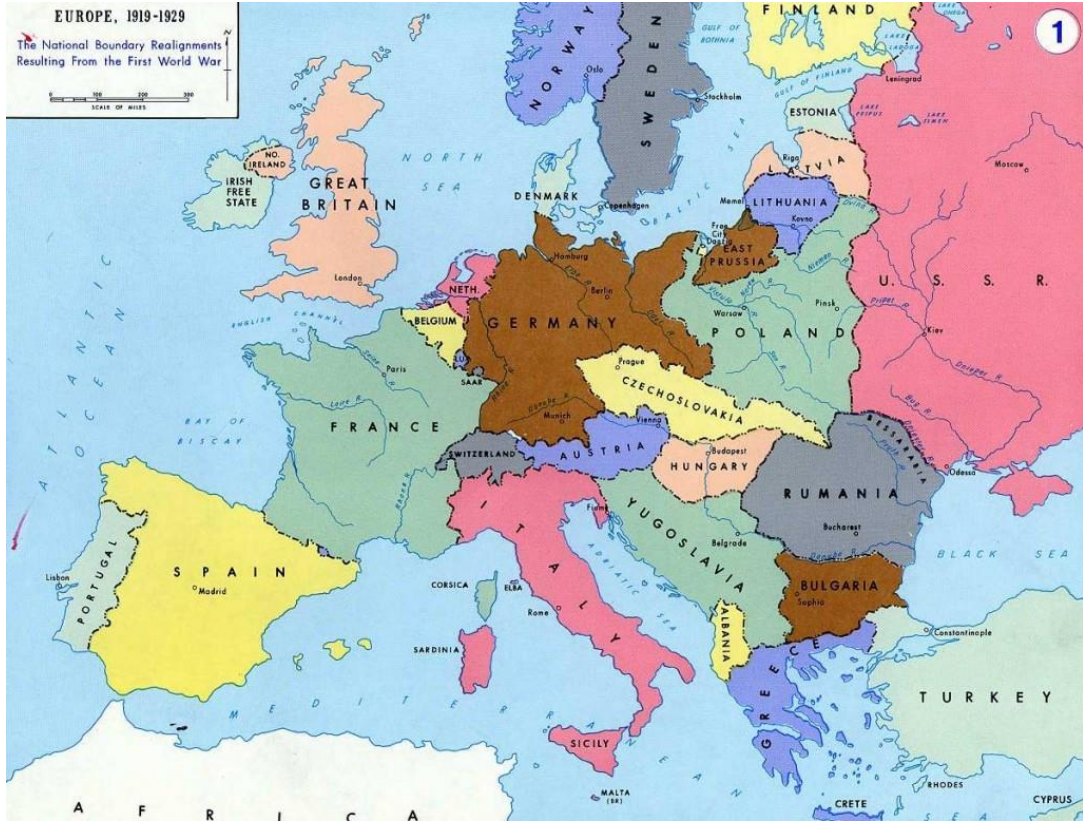
Coğrafya Üzerine İncelemeler

Stratejik anlamda coğrafya; konum, bitki örtüsü, iklim, yer şekilleri ve yer altı kaynakları baz alınarak bakıldığında üzerinde bulunan milletlerin kaderini belirleyen yegane unsurdur. Bu özelliği ile ülkeler için avantaj veya dezavantajlar doğurabilir.

“Ben siyasi meseleleri de askeri meseleler gibi harita üzerinde mütalaa ederim” diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk, bu sözyle coğrafya temelinden yola çıkarak hareket eden jeopolitik ve jeostratinin önemini vurgulamıştır.

Tarihin başlangıcı ile ele alırsak bilim adamları Avrupa Medeniyeti'nin diğer medeniyetlere göre daha fazla gelişmesini üzerinde bulunduğu coğrafyanın nimetlerine dayandırmaktadır. Günümüzde Afrika ülkeleri açlıkla savaş vermekteyken, bizler dünya üzerindeki teknolojik gelişmelerle meşgulüz. Bunun sebebi tarihsel süreçte Avrupalılar kendi besinlerini yetiştirmek için tarıma uygun yerleşim yerlerindeyken, Afrikalılar yiyeceklerini daha zor şartlarda, avlanarak ve daha düşük besin değerleri ile bulmaya başladılar. Bu yüzden Afrikalılar günlerini besin aramakla geçirirken, Avrupalılar düşünmeye ve üretmeye daha fazla zaman ayırdılar. Sadece Afrika değil kutup noktalarında, İskandinavya'da ya da benzeri bölgelerde de aynı durum söz konusudur.

Orta ve yakın tarihlerde de coğrafyanın milletler ve gelişimi üzerinde çok fazla etkili olduğunu görürüz. Örneğin stratejik konum olarak Polonya şanssız sayılabilecek ülkelerin arasındadır. Çünkü Rusya ve Almanya'nın arasında bulunması, savaş dönemlerinde 3 kez işgal edilmesine sebep olmuştur.

(Polonya'nın 2.Dünya Savaşı sırasında konumu)

Bir başka örnek olarak; 2. Dünya Savaşı'nda Almanya, Stalingrad'a girdiğinde Rusya'nın coğrafi olarak geniş ve özellikle kuzey bölgelerinde kış aylarının çetin geçtiğini hesaba katamamış, kusursuz denecek bir orduyu Moskova'ya gönderirken helak etmiş ve savaşın ibresi Almanya'nın aleyhine dönmüştür. Rusya'da kış ayının bu derece sert geçmesi pek çok Alman askerinin donarak ölmesine sebep olmuş ve bir dünya savaşının seyrine dahi yön vermiştir.

Bundesarchiv, Bild 1011-215-0354-14
Foto: Gebauer | 1941 Ende

(-30 derece motoru ve yakıtı donmuş bir 'Junkers-Ju 87')

Türkiye'nin coğrafi özellikleri de son derece kritiktir. 3 kıtanın kilit noktasında bulunan bir konuma sahip olan, bereketli yer altı ve yer üstü kaynakları bulunan Anadolu'nun üzerinden pek çok millet ve medeniyet geçmiş fakat bu coğrafyada tutunamamışlardır. Coğrafi özelliklerimizin doğru analizi yapılır ve doğru milli politikalar izlenirse, Türkiye küresel güç haline gelebilir. Fakat nihayetinde yine coğrafyamızdan ötürü gözlerin sürekli üzerimizde olduğunu da unutmamamız lazım.

(Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı)

Ceyhun Taşkıran

06.06.2015